

14/01

Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušné hospodařit Ministerstvo kultury

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále též „NKÚ“) na rok 2014 pod číslem 14/01. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Antonín Macháček.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu, se kterými je příslušné hospodařit Ministerstvo kultury, a provést kontrolu plnění povinností stanovených zákonem č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů (zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi).

Kontrolovaným obdobím byly roky 2011 až 2013, v případě věcných souvislostí i období předchozí a následující až do doby ukončení kontroly. Kontrola byla prováděna v době od ledna do července 2014.

Kontrolovaná osoba:

Ministerstvo kultury.

Námítky proti kontrolnímu protokolu nebyly podány.

Kolegium NKÚ na svém XVI. jednání, které se konalo dne 6. října 2014,

schválilo usnesením č. 9/XVI/2014

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

Ministerstvo kultury (dále také „MK“) je dle zákona č. 2/1969 Sb.¹ ústředním orgánem státní správy pro umění, kulturně výchovnou činnost, kulturní památky, pro věci církví a náboženských společností, pro věci tisku, pro rozhlasové a televizní vysílání, nestanoví-li zvláštní zákon jinak, dále pro provádění autorského zákona a pro výrobu a obchod v oblasti kultury.

MK je podle zákona č. 219/2000 Sb.² organizační složkou státu a je účetní jednotkou podle zákona č. 563/1991 Sb.³ Podle zákona č. 218/2000 Sb.⁴ je MK správcem kapitoly státního rozpočtu 334 – *Ministerstvo kultury*.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření s peněžními prostředky a majetkem státu, s nimiž je MK příslušné hospodařit, dále prověřit soulad vedení účetnictví se zákonem o účetnictví, rozsah a způsob nakládání s majetkem státu, prověřit dodržování povinností souvisejících s financováním akcí v rámci programů reprodukce majetku a fungování vnitřního kontrolního systému. Současně bylo kontrole podrobeno hospodaření s peněžními prostředky vynakládanými na úhradu vybraných nákladů z činnosti a plnění povinností stanovených zákonem č. 428/2012 Sb.⁵

Pozn.: Všechny právní předpisy uváděné v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

1 Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

2 Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, (dále také „zákon o majetku ČR“).

3 Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

4 Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), (dále také „zákon o rozpočtových pravidlech“).

5 Zákon č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů (zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi).

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

1. Vybrané ekonomické ukazatele

Podle údajů účetní závěrky MK sestavené k 31. 12. 2013 činila celková netto hodnota aktiv více než 4 mld. Kč, celkové náklady činily více než 8 mld. Kč a celkové výnosy byly vykázány ve výši 100 mil. Kč. Za kontrolované období činila hodnota kontrolovaného majetku 657 709 157,50 Kč, objem kontrolovaných finančních prostředků činil 33 935 183,17 Kč.

V průběhu kontrolovaného období zaúčtovalo MK v roce 2012 dlouhodobý závazek státu poskytovat finanční náhradu v rámci majetkového vyrovnání církvím a náboženským společnostem (dále také „CNS“) ve výši 59 mld. Kč, přitom k nárůstu celkových nákladů oproti roku 2011 došlo o více než 60,13 mld. Kč. V roce 2013 došlo ve srovnání s rokem 2012 k mírnému poklesu nákladů o cca 120 mil. Kč (při pomnutí mimořádného nákladu ve výši 59 mld. Kč).

Celkové výnosy byly v roce 2012 o 10,2 mil. Kč a v roce 2013 o 6,5 mil. Kč vyšší oproti roku předchozímu.

Tabulka č. 1 – Údaje o příjmech a výdajích kapitoly MK z finančních výkazů sestavených k 31. 12. 2011, 31. 12. 2012 a 31. 12. 2013

	Výsledek od počátku roku		
	2011	2012	2013
	v tis. Kč	v tis. Kč	v Kč
PŘÍJMY CELKEM	881 616,26	880 778,28	611 679 151,73
Třída 1 – Daňové příjmy	14,30	16,00	14 745,00
Třída 2 – Nedaňové příjmy	86 216,23	94 597,07	100 210 930,63
Třída 3 – Kapitálové příjmy	54,30	25,00	0,00
Třída 4 – Přijaté transfery	795 331,43	786 140,21	511 453 476,10
<i>Konsolidace příjmů</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Příjmy celkem po konsolidaci	881 616,26	880 778,28	611 679 151,73
VÝDAJE CELKEM	7 863 232,48	8 499 459,29	10 481 670 410,12
Třída 5 – Běžné výdaje	6 562 707,30	6 676 815,87	8 917 873 533,85
Třída 6 – Kapitálové výdaje	1 300 525,18	1 822 643,42	1 563 796 876,27
<i>Konsolidace výdajů</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Saldo příjmů a výdajů před konsolidací	-6 981 616,22	-7 618 681,01	-9 869 991 258,39
Saldo příjmů a výdajů po konsolidaci	-6 981 616,22	-7 618 681,01	-9 869 991 258,39

Zdroj: výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu správců kapitol, organizačních složek státu a státních fondů (dále také „výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu“) sestavený k 31. 12. 2011, 31. 12. 2012 a k 31. 12. 2013.

Poznámka: Ve „výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu“ za období roku 2011 a 2012 jsou hodnoty uvedeny v tis. Kč na dvě desetinná místa, ve „výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu“ za období roku 2013 jsou hodnoty uvedeny v Kč na dvě desetinná místa.

Vysvětlivka: Běžné výdaje roku 2013 se mimo jiné zvýšily o úhradu částky v celkové výši 1 959 071 265 Kč, vyplacené šestnácti církvím a náboženským společnostem v rámci finančního vypořádání mezi státem a církvemi a náboženskými společnostmi na základě zákona č. 428/2012 Sb. Jedná se o úhradu první ze třiceti ročních splátek. Navýšení běžných výdajů ovlivnily také neinvestiční transfery státním fondům.

V oblasti mzdových nákladů došlo v roce 2012 oproti roku 2011 k nárůstu o 3,12 %, v roce 2013 se tyto náklady oproti roku 2012 navýšily o 2,84 %. Průměrný hrubý měsíční plat zaměstnanců v roce 2012 činil 35 418 Kč, v roce 2013 došlo k navýšení na 37 888 Kč, což byl nárůst o 6,97 %. Průměrný počet zaměstnanců činil 268 v roce 2011, 274 v roce 2012 a 270 v roce 2013.⁶

⁶ Jedná se o průměrný přepočtený evidenční počet zaměstnanců dle „výkazů o úplných nákladech práce“ za období od 1. 1. do 31. 12. let 2011, 2012 a 2013.

2. Nedostatky v účetnictví

Kontrolní akcí NKÚ bylo zjištěno, že účetnictví MK nebylo v účetních obdobích⁷ 2011 až 2013 správné, úplné, průkazné, srozumitelné a přehledné ve smyslu ustanovení § 8 zákona o účetnictví.

MK ke konci běžného rozpočtového roku 2011 až 2013 v rozporu s ustanovením § 49 odst. 2 zákona o rozpočtových pravidlech nevyúčtovalo zálohy na dodávky energií a na spotřebu pohonných hmot. MK dále porušilo ustanovení § 3 odst. 1 zákona o účetnictví a ustanovení § 32 odst. 9 písm. c) vyhlášky č. 410/2009 Sb.⁸ tím, že k 31. 12. v letech 2011 až 2013 neúčtovalo o nákladech na dodávky plynu, vodného, elektřiny, spotřebu pohonných hmot apod. na příslušných nákladových účtech a na účtu 389 – *Dohadné účty pasivní*, čímž např. podhodnotilo položku „náklady z činnosti“ za účetní období 2012 o částku 304 476,98 Kč a za účetní období 2013 nadhodnotilo tuto položku o částku 147 681,84 Kč.

MK nepostupovalo v letech 2011 až 2013 v souladu s ustanovením § 4 odst. 8 zákona o účetnictví, neboť ve zjištěných případech vykazovalo majetek v hodnotě 4 711 178 Kč na nesprávných položkách rozvahy, čímž došlo k nesprávnému vykázání majetku v účetních závěrkách MK. Například v roce 2013 účtovalo MK v účetních knihách o nákladech na pořízení 60 ks mobilních telefonů v celkové pořizovací ceně 107 933 Kč nesprávně na účtu 549 – *Ostatní náklady z činnosti* místo na účtu 501 – *Spotřeba materiálu* nebo o nákladech na opravu boileru ve výši 140 530 Kč nesprávně na účtu 501 – *Spotřeba materiálu* místo na účtu 511 – *Opravy a udržování*, čímž vykázalo tyto náklady na nesprávných položkách výkazu zisku a ztráty za účetní období 2013.

MK v roce 2010 zakoupilo a převzalo mj. dva osobní automobily v celkové pořizovací ceně 1 206 785 Kč a dále dva notebooky v celkové pořizovací ceně 135 696 Kč a tento majetek způsobilý k užívání vykázalo jako nedokončený dlouhodobý hmotný majetek. O pořízení majetku účtovalo až v následujícím roce. Obdobně MK postupovalo v roce 2012, kdy se jednalo např. o datové uložisko v pořizovací ceně 1 170 444 Kč a v roce 2013 o „přepínače operačního systému Cisco“ v pořizovací ceně 317 421 Kč.

Tento postup ovlivnil výši odpisů dlouhodobého hmotného majetku, např. v účetních knihách roku 2013 zaučtovalo MK tyto odpisy v částce o 286 175 Kč nižší, než činily odpisy vypočtené dle odpisového plánu.

MK tak porušilo příslušná ustanovení zákona o účetnictví⁹ a vyhlášky č. 410/2009 Sb.¹⁰ a současně vykázalo nesprávné údaje v příslušných položkách rozvahy a výkazu zisku a ztráty.

MK v letech 2011 až 2013 v některých případech v rozporu s ustanovením § 3 odst. 1 zákona o účetnictví neúčtovalo o účetních případech do období, s nimiž tyto případy časově a věcně souvisely. Například:

- v roce 2011 účtovalo o nákladech na pojištění motorových vozidel v celkové výši 489 382 Kč, i když tyto náklady časově souvisely s rokem 2012 (v celkové výši 448 600 Kč) a s rokem 2013 (v celkové výši 40 782 Kč);
- v roce 2012 účtovalo o nákladech, které časově souvisely s rokem 2011, např.:
 - nájem a zajištění provozu kopírovacích zařízení minimálně v celkové výši 201 090 Kč,
 - náklady spojené s projektem a realizací výstavy Bienále 2011 v Benátkách ve výši 1 360 238 Kč a náklady spojené s účastí ČR na mezinárodních knižních veletrzích v roce 2011 ve výši 600 000 Kč;
- v roce 2013 účtovalo o nákladech časově souvisejících s rokem 2012, např.:
 - vyřazení osobního automobilu v zůstatkové ceně 448 522 Kč,
 - náklady za provádění údržby budov MK v celkové výši 234 018 Kč.

Popsaná pochybení, mající vliv na správnost účetnictví MK, byla zjištěna v rámci náhodně vybraného vzorku dokladů o finančním objemu 9 742 642 Kč v roce 2011, 11 983 254 Kč v roce 2012 a 9 742 082 Kč v roce 2013; u tohoto vzorku bylo zjištěno nesprávné účtování, které ovlivnilo výsledek hospodaření MK v roce 2011 minimálně o 2 341 969 Kč, v roce 2012 o 440 068 Kč a v roce 2013 o 551 049 Kč.

⁷ Účetním obdobím se rozumí období od 1. 1. do 31. 12. daného kalendářního roku.

⁸ Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky.

⁹ Ustanovení § 3 odst. 1 a § 4 odst. 8 zákona o účetnictví.

¹⁰ Ustanovení § 28 odst. 1 zákona o účetnictví, § 14 odst. 11 (resp. od 1. 1. 2013 odst. 12) a § 66 odst. 1 vyhlášky č. 410/2009 Sb.

Podrobnější údaje o ovlivnění výkazů účetních závěrek sestavených k 31. 12. let 2011, 2012 a 2013 jsou uvedeny v příloze č. 1 ke kontrolnímu závěru.

Kontrolní akcí NKÚ bylo dále zjištěno, že MK účtuje na základě přijatých faktur o závazcích i o nákladech v okamžiku, kdy ještě není provedena předběžná řídicí kontrola dle ustanovení § 26 zákona o finanční kontrole¹¹, účetní doklady neobsahují podpisový záznam osoby odpovědné za účetní případ dle ustanovení § 11 odst. 1 zákona o účetnictví a na účetních dokladech není ověřen soulad zápisu se skutečností. Tyto účetní záznamy tudíž nejsou ve smyslu zákona o účetnictví¹² průkazné.

V důsledku zaúčtování faktur před ověřením jejich věcné správnosti provádělo MK následně velké množství opravných účetních zápisů. Celkový počet řádků hlavní knihy v letech 2011 až 2013 u účtů 501 – *Spotřeba materiálu*, 511 – *Opravy a udržování* a 518 – *Ostatní služby* a z toho počet řádků hlavní knihy s opravným zápisem uvádí následující tabulka.

Tabulka č. 2 – Opravné účetní zápisy v letech 2011 až 2013 u vybraných nákladových účtů

Účet	Celkový počet řádků hlavní knihy			– z toho počet opravných zápisů			Podíl opravných zápisů na celkovém počtu řádků (v %)		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
501	645	638	411	147	169	98	22,79	26,49	23,84
511	240	227	185	63	63	38	26,25	27,75	20,54
518	1 629	1 932	1 324	134	244	94	8,23	12,63	7,10
Celkem	2 514	2 797	1 920	344	476	230	13,68	17,02	11,98

Zdroj: hlavní knihy za roky 2011, 2012 a 2013.

Za roky 2011, 2012 a 2013 činil podíl opravných zápisů v hlavní knize na výše uvedených účtech 14,5 %, přičemž v 67,5 % případů bylo o opravách účetních zápisů účtováno spolu s účtováním o úhradě faktur. MK tak porušilo zákon o účetnictví¹³ tím, že opravy v účetních záznamech vedly k nepřehlednosti účetnictví.

3. Inventarizace majetku

MK v letech 2011 až 2013 neprovedlo inventarizaci majetku v souladu s ustanovením § 30 zákona o účetnictví, neboť např. v inventurním soupise pozemků nebylo možno jednoznačně určit majetek, některé inventurní soupisy neobsahovaly požadované náležitosti apod. Takové inventurní soupisy nelze považovat za průkazné účetní záznamy a účetnictví MK tak nebylo ve smyslu zákona o účetnictví¹⁴ průkazné.

Při provádění fyzické inventury majetku MK zjistilo v letech 2011 až 2013 inventarizační rozdíly v celkové výši 1 039 080 Kč (pořizovací cena), nalezeny nebyly např. čtyři LCD monitory, jeden počítač, 9 mobilních telefonů, obraz nebo 21 notebooků, z nichž 16 (v celkové pořizovací ceně 467 146 Kč) nebylo dohledáno při inventarizaci v roce 2013. Vzniklými manky se zabývala škodní komise MK, která konstatovala, že v případě nenalezení 16 notebooků nezajistilo MK řádný skladový režim v odpovídajících prostorách a nebyl ani určen zaměstnanec, který by byl za ICT techniku přejímanou na sklad odpovědný. Škodní komise v tomto ani v žádném jiném ze zjištěných případů nevyvodila odpovědnost za vznik škody vůči konkrétní osobě. MK v letech 2011 až 2013 neplnilo povinnosti stanovené zákonem o majetku ČR¹⁵, tj. pečovat o zachování majetku, chránit jej před poškozením, zničením, ztrátou, odcizením nebo zneužitím a neodůvodněně nesnižovat jeho rozsah a hodnotu.

V letech 2012 a 2013 zajišťovaly inventarizaci hmotného majetku MK externí firmy, kterým MK zaplatilo celou sjednanou částku v celkové výši 273 630 Kč, přestože výsledky inventarizace vykazovaly podobné

¹¹ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

¹² Ustanovení § 33a odst. 1 písm. a) zákona o účetnictví.

¹³ Ustanovení § 35 odst. 1 zákona o účetnictví.

¹⁴ Ustanovení § 8 odst. 4 zákona o účetnictví.

¹⁵ Ustanovení § 14 odst. 1 a odst. 3 zákona o majetku ČR.

nedostatky jako v roce 2011, kdy MK zajišťovalo inventarizaci vlastními zaměstnanci. MK tak v rozporu se zákonem o rozpočtových pravidlech¹⁶ neplnilo určené úkoly nejehospodárnějším způsobem.

MK v letech 2011 až 2013 neplnilo povinnosti stanovené zákonem o finanční kontrole¹⁷, konkrétně povinnost zavést a udržovat kontrolní systém způsobilý včas zjišťovat, vyhodnocovat a minimalizovat rizika vznikající v souvislosti s plněním záměrů a cílů orgánu veřejné správy.

4. Změny příslušnosti hospodaření

Smlouvou o změně příslušnosti hospodaření nabylo MK v roce 2011 od příspěvkové organizace Ministerstva zahraničních věcí nemovitosti v Praze 5 v účetní ceně předávající organizace ve výši celkem 3 732 424 Kč a naopak jiným organizacím převedlo v letech 2011 až 2013 majetek v celkové pořizovací ceně 6 873 732 Kč.

V souvislosti se vznikem Státního fondu kinematografie ke dni 1. 1. 2013¹⁸ (dále také „SFK“) rozhodlo MK dne 1. 3. 2013 o trvalé nepotřebnosti majetku (vybavení kanceláří) v pořizovací ceně 663 559 Kč se záměrem převést tento majetek na SFK. Ve dnech 3. 3. až 5. 3. 2013 pak proběhlo stěhování majetku z kanceláří MK do prostor najatých SFK ve Veletržním paláci.

V době stěhování nebyla mezi MK a SFK uzavřena žádná písemná smlouva o změně příslušnosti hospodaření s majetkem, MK tedy fakticky předalo do užívání SFK majetek, ke kterému mělo stále příslušnost hospodaření. MK nezajistilo ochranu svého majetku, v důsledku čehož v průběhu stěhování došlo ke ztrátě sedmi položek majetku v celkové pořizovací ceně 40 518 Kč. Jednou z těchto položek byl i originál obrazu Jana Zrzavého s názvem *Karlachovy sady*. Tento obraz byl v účetnictví vykazován v pořizovací ceně 10 tis. Kč, avšak odborný odhad hodnoty obrazu učiněný po zjištění jeho ztráty činí 2–2,5 mil. Kč.

Fotografie obrazu *Karlachovy sady* (originál o rozměrech 38 x 46 cm).

Z důvodu nedohledání předmětných sedmi položek majetku došlo k uzavření smlouvy o převodu majetku v celkové pořizovací ceně 520 072 Kč až dne 12. 12. 2013. Sedm měsíců po zjištění ztráty podalo MK Policii ČR oznámení o podezření ze spáchání trestného činu, a to na neznámého pachatele, avšak oznámilo ztrátu pouze obrazu. Důvod časové prodlevy a důvod, proč neoznámilo ztrátu všech nenalezených sedmi položek, MK nijak nevysvětlilo.

MK porušilo zákon o majetku státu¹⁹ tím, že nevyužilo všech právních prostředků při ochraně majetku státu.

¹⁶ Ustanovení § 45 odst. 2 a § 44 odst. 1 písm. f) zákona o rozpočtových pravidlech.

¹⁷ Ustanovení § 25 odst. 1 a odst. 2 zákona o finanční kontrole.

¹⁸ Zákon č. 496/2012 Sb., o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů (zákon o audiovizí).

¹⁹ Ustanovení § 14 odst. 4 ve spojení s § 17 zákona o majetku ČR.

MK nepostupovalo v souladu se zákonem o finanční kontrole, neboť nenastavilo kontrolní systém tak, aby vytvářel podmínky pro hospodárný, efektivní a účelný výkon veřejné správy, a dále tím, že nestanovilo rozsah odpovídajících pravomocí a odpovědností vedoucích a ostatních zaměstnanců tak, aby bylo možné jednoznačně určit osoby zodpovědné za vznik škody.

Do doby ukončení kontrolní akce nepřijalo MK žádná opatření k nápravě, která by vedla k zamezení případného opakování výše popsané situace.

5. Pronajímání majetku a nájem cizího majetku

MK při pronajímání majetku neplnilo povinnosti uložené zákonem o majetku ČR²⁰, neboť ze všech sedmi pronájmů ve dvou případech nevyužilo smluvního ujednání o úpravě výše nájemného o výši roční míry inflace za předcházející rok a v případě pronájmu služebního bytu nepřistoupilo v období od dubna 2011 do dubna 2014 ke zvýšení nájemného v rámci možné deregulace nájemného. MK tak snížilo možný výnos z pronájmu majetku nejméně o 463 342 Kč. MK v období od roku 2009 do července roku 2014 nejméně ve výše uvedených zjištěných případech v rozporu s ustanovením § 45 odst. 2 zákona o rozpočtových pravidlech nedbalo, aby plnilo určené úkoly nejhospodárnějším způsobem.

MK v období od března 2007 do dubna 2014 proplácelo náměstkovi ministra výdaje za ubytování v Praze (tj. mimo místo jeho trvalého bydliště), avšak po dobu o tři roky delší, než umožňuje § 177 zákoníku práce²¹. Suma nájemného, kterou MK neoprávněně zaměstnanci uhradilo, činí celkem 62 715 Kč. MK tím porušilo ustanovení § 45 odst. 2 zákona o rozpočtových pravidlech, neboť finanční prostředky nepoužilo ke krytí nezbytných potřeb.

MK mělo v letech 2011 až 2013 uzavřené smlouvy se dvěma obchodními společnostmi na nájem a dodavatelské zajištění provozu kopírovacích zařízení²² a za plnění těchto smluv vynaložilo peněžní prostředky ve výši 5 922 202 Kč. Dokumentaci výběrového řízení MK nedohledalo. Výdej peněžních prostředků na nájem a provoz najatých kopírovacích zařízení nebyl v letech 2011 až 2013 hospodárný. MK před uzavřením smluvního vztahu neposoudilo ekonomickou výhodnost nájmu kopírovacích zařízení. Např. v roce 2013 činily průměrné roční náklady na jedno najaté kopírovací zařízení částku 32 647 Kč, což bylo o 109,3 % více oproti průměrným ročním nákladům vynaloženým na provoz obdobného kopírovacího zařízení v příslušnosti hospodaření MK, které činily 15 599 Kč. Tím MK neplnilo úkoly nejhospodárnějším způsobem, čímž porušilo povinnost stanovenou zákonem o rozpočtových pravidlech.

6. Náklady na konzultační, poradenské a právní služby

V letech 2011 až 2013 vynaložilo MK na konzultační, poradenské a právní služby celkem částku 32 431 763 Kč²³. Náklady na konzultační, poradenské a právní služby měly v kontrolovaném období klesající tendenci, když v roce 2011 činily cca 17,4 mil. Kč, v roce 2012 činily cca 10,6 mil. Kč a v roce 2013 se jednalo o částku cca 4,4 mil. Kč.

Kontrolou byly zjištěny případy, u kterých MK nedoložilo, že činnosti, které byly předmětem fakturace, byly skutečně provedeny, a dále byly odhaleny případy, kdy poradcem poskytnuté služby mohly být vykonány vlastními zaměstnanci MK (podle § 74 zákoníku práce²¹ má zaměstnavatel zajišťovat plnění svých úkolů především zaměstnanci v pracovním poměru). MK např.:

- v letech 2011 až 2013 objednalo administrativní práce jako ruční validace dat osob v základním registru osob nebo kontroly vyúčtování finančních příspěvků poskytnutých Národnímu památkovému ústavu, za tyto služby zaplatilo celkem 119 725 Kč;
- za zpracování návrhu aktualizovaného *Plánu implementace státní kulturní politiky na léta 2009–2014*, návrhu *Informace o plnění Státní kulturní politiky na léta 2009 až 2014*, stanovisek k materiálům pro jednání vlády a výroční zprávy MK za rok 2011 zaplatilo externímu poradci v letech 2011–2012 částku 362 000 Kč;

²⁰ Ustanovení § 14 odst. 1 a odst. 4 zákona o majetku ČR.

²¹ Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce.

²² Pod označení „kopírovací zařízení“ jsou zahrnuty kopírovací i multifunkční zařízení.

²³ Výpočet výše nákladů na konzultační, poradenské a právní služby byl proveden na základě celkových vynaložených peněžních prostředků v kontrolovaném období, které byly zaříděny na rozpočtové položce 5166 – *Konzultační, poradenské a právní služby* a 5169 – *Nákup ostatních služeb*.

- za zpracování hodnocení dopadů regulace (RIA) pro návrh nového věcného záměru památkového zákona uhradilo v letech 2012 a 2013 celkem 497 250 Kč;
- za analýzu pojistných smluv, nákladů na pojistné, stavu majetku a rizik MK a jím zřizovaných příspěvkových organizací spolu s návrhem dalšího řešení pojistné anebo jiné ochrany uhradilo v roce 2012 celkem 475 000 Kč, ačkoli výsledná závěrečná zpráva obsahuje pouze doporučení obecného charakteru, která neodpovídají ceně díla.

Ve výše uvedených případech má MK ustavené odborné útvary, které zadávané činnosti mají v popisu své práce. MK neplnilo určené úkoly nejehospodárnějším způsobem, čímž porušilo povinnost stanovenou zákonem o rozpočtových pravidlech⁴.

7. Plnění povinností stanovených zákonem č. 428/2012 Sb.⁵

Kontrolní akcí NKÚ bylo zjištěno, že povinnosti, které jsou stanoveny zákonem o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi, Ministerstvo kultury plní. Ve stanovených termínech např. doručilo návrh smlouvy o vypořádání všem zákonem dotčeným CNS, uzavřené smlouvy vyhlásilo sdělením ve Sbírce zákonů, v dohodě s Ministerstvem financí a Českým statistickým úřadem vydalo vyhlášku se vzorovým formulářem, na kterém budou povinné osoby předkládat údaje z účetnictví o věcech vydaných podle tohoto zákona.

V souladu s výše uvedeným zákonem Ministerstvo kultury vyplatilo v roce 2013 CNS první splátku finanční náhrady ve výši 1,959 mld. Kč. Při teoretické 2% inflaci vyplatí MK v průběhu 30 let celkem 78,9 mld. Kč, resp. při 3,5% inflaci 96,24 mld. Kč.

Příspěvek na podporu činnosti CNS vyplatilo MK v letech 2013 a 2014 ve shodné výši 1,445 mld. Kč. Podle uvedeného zákona by mělo MK v průběhu 17 let vyplatit na činnost CNS celkem 16,997 mld. Kč.

III. Shrnutí

Kontrola NKÚ zjistila nedostatky v účetnictví MK, na základě kterých konstatovala, že účetnictví MK nebylo v účetních obdobích 2011 až 2013 správné, úplné, průkazné, srozumitelné a přehledné ve smyslu ustanovení § 8 zákona o účetnictví.

Kontrolní systém MK, který byl zaveden na základě požadavku zákona o finanční kontrole, je pro oblasti kontrolované NKÚ nefunkční, neboť zejména neodhalil systémové chyby zjištěné kontrolou NKÚ v oblasti hospodaření s majetkem ani chyby v účetnictví. MK tak nenaplnilo základní povinnosti stanovené tímto zákonem.

Nedostatky byly zjištěny v oblasti nakládání s majetkem, při jeho pronajímání i při převodu majetku Státnímu fondu kinematografie, kdy MK zapříčinilo ztrátu mimo jiné obrazu Jana Zrzavého *Karlachovy sady* v odhadované aktuální ceně 2–2,5 mil. Kč.

Další nedostatky byly zjištěny např. v oblasti inventarizace majetku a závazků, při vedení účetnictví nebo při odpisování a účtování o technickém zhodnocení majetku. Ministerstvo kultury např. o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví, neúčtovalo do období, s nímž tyto skutečnosti časově a věcně souvisely, což ovlivnilo správnost položek vykazovaných v rozvaze, ve výkazu zisku a ztráty a správnost výsledku hospodaření MK.

MK nepostupovalo nejehospodárnějším způsobem při nakládání s peněžními prostředky, když uhradilo nejméně 2 045 195 Kč za služby, které mohlo zajišťovat vlastními zaměstnanci, případně provádělo úhrady za služby, které nedoložilo žádnými doklady o splnění předmětu objednávek.

V případech, kdy NKÚ kontrolou zjistil skutečnosti indikující porušení rozpočtové kázně (v objemu 2,9 mil. Kč), oznámil tyto skutečnosti příslušnému finančnímu úřadu.

Systémové nedostatky zjištěné kontrolní akcí NKÚ dokazují, že je nutné, aby ministr kultury zajistil revizi existujícího kontrolního systému a zabezpečil nastavení a udržování (včetně dodržování) tohoto systému v souladu se zákonem o finanční kontrole, a to včetně stanovení rozsahu odpovídajících pravomocí a odpovědností vedoucích a ostatních zaměstnanců.

Příloha č. 1 ke kontrolnímu závěru z kontrolní akce č. 14/01

Ovlivnění účetních výkazů MK

(v Kč)

Rok	Název položky	Účet	Rozvaha		Výkaz zisku a ztráty		Výsledek hospodaření	
			Aktiva	Pasiva	Náklady	Výnosy		
2010	Spotřeba materiálu	501			171 824,54		-171 824,54	
	Spotřeba energie	502			628 216,00		-628 216,00	
	Ostatní služby	518			148 511,67		-148 511,67	
					181 117,76		-181 117,76	
	Ostatní náklady z činnosti	549			-420 246,00		420 246,00	
	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	022		1 342 481,00				
				53 160,00				
	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	042		-1 342 481,00				
				-53 160,00				
	Cestovné	512			33 363,78		-33 363,78	
	Celkové nadhodnocení			1 395 641,00	0,00	420 246,00	0,00	1 163 033,75
	Celkové podhodnocení			1 395 641,00	0,00	1 163 033,75	0,00	420 246,00
	Celková výše účetních chyb			2 791 282,00	0,00	1 583 279,75	0,00	1 583 279,75
Konečný vliv			0,00	0,00	742 787,75	0,00	-742 787,75	
2011	Spotřeba materiálu	501			29 996,00		-29 996,00	
					-171 824,54		171 824,54	
					207 983,54		-207 983,54	
	Spotřeba energie	502			-628 216,00		628 216,00	
					610 189,54		-610 189,54	
	Opravy a udržování	511			167 760,00		-167 760,00	
	Cestovné	512			282 291,61		-282 291,61	
	Ostatní služby	518			600 000,00		-600 000,00	
					28 000,00		-28 000,00	
					-5 233,48		5 233,48	
					-148 511,67		148 511,67	
					201 090,41		-201 090,41	
					-489 382,00		489 382,00	
					420 246,00		-420 246,00	
					1 360 237,56		-1 360 237,56	
					3 600,00		-3 600,00	
			-181 117,76		181 117,76			
					163 312,03		-163 312,03	
	Výnosy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku kromě pozemků	646				54 300,00		
	Ostatní výnosy z činnosti	649				108 452,00	108 452,00	
						-54 300,00		
Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	022		500 901,27					
			-21 264,00					
Pozemky	031		10 000,00					
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	042		-500 901,27					
Oceňovací rozdíly při prvotním použití metody	406			21 264,00				
Celkové nadhodnocení			522 165,27	0,00	1 624 285,45	54 300,00	4 074 706,69	
Celkové podhodnocení			510 901,27	21 264,00	4 074 706,69	162 752,00	1 732 737,45	
Celková výše účetních chyb			1 033 066,54	21 264,00	5 698 992,14	217 052,00	5 807 444,14	
Konečný vliv			-11 264,00	21 264,00	2 450 421,24	108 452,00	-2 341 969,24	

Rok	Název položky	Účet	Rozvaha		Výkaz zisku a ztráty		Výsledek hospodaření
			Aktiva	Pasiva	Náklady	Výnosy	
2012	Spotřeba materiálu	501			-29 996,00		29 996,00
					27 134,50		-27 134,50
					-207 983,54		207 983,54
					188 821,61		-188 821,61
	Spotřeba energie	502			-610 189,54		610 189,54
					352 781,43		-352 781,43
	Opravy a udržování	511			-167 760,00		167 760,00
					234 018,00		-234 018,00
	Cestovné	512			-267 911,02		267 911,02
					411 196,34		-411 196,34
	Ostatní služby	518			-600 000,00		600 000,00
					-28 000,00		28 000,00
					24 000,00		-24 000,00
					-79 051,92		79 051,92
					5 233,48		-5 233,48
					-201 090,41		201 090,41
					139 397,74		-139 397,74
					937 982,17		-937 982,17
					-18 000,00		18 000,00
					-1 360 237,56		1 360 237,56
					-3 600,00		3 600,00
					1 200,00		-1 200,00
			-163 312,03		163 312,03		
			135 405,09		-135 405,09		
	Manka a škody	547			162 000,00		-162 000,00
	Ostatní náklady z činnosti	549			-2 691,00		2 691,00
	Odpisy dlouhodobého majetku	551			6 648,00		-6 648,00
	Prodaný dlouhodobý hmotný majetek	553			448 522,00		-448 522,00
	Tvorba a zúčtování opravných položek	556			138 000,00		-138 000,00
Náklady z drobného dlouhodobého majetku	558			-21 037,00		21 037,00	
Ostatní výnosy z činnosti	649				-108 452,00	-108 452,00	
Stavby	021		73 761,00				
			119 999,05				
Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	022		-50 033,00				
			1 611 345,27				
			-6 648,00				
			-448 522,00				
Pozemky	031		10 000,00				
Drobný dlouhodobý hmotný majetek	028		-21 037,00				
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	042		-1 611 345,27				
			-281 999,05				
			18 000,00				
Oceňovací rozdíly při prvotním použití metody	406		-138 000,00				
Celkové nadhodnocení			2 419 584,32	138 000,00	3 760 860,02	108 452,00	3 320 792,36
Celkové podhodnocení			1 833 105,32	0,00	3 212 340,36	0,00	3 760 860,02
Celková výše účetních chyb			4 252 689,64	138 000,00	6 973 200,38	108 452,00	7 081 652,38
Konečný vliv			-586 479,00	-138 000,00	-548 519,66	-108 452,00	440 067,66

Rok	Název položky	Účet	Rozvaha		Výkaz zisku a ztráty		Výsledek hospodaření
			Aktiva	Pasiva	Náklady	Výnosy	
2013	Spotřeba materiálu	501			1 558 249,00		
					-140 529,50		
					11 434,50		
					-27 134,50		27 134,50
					-188 821,61		188 821,61
					105 000,00		-105 000,00
	Spotřeba energie	502			-352 781,43		352 781,43
					631 344,00		-631 344,00
	Opravy a udržování	511			-1 576 749,00		
					140 529,50		
					-25 159,50		25 159,50
					140 396,28		-140 396,28
					-234 018,00		234 018,00
	Cestovné	512			-18 029,00		18 029,00
					-463 569,86		463 569,86
	Ostatní služby	518			339 035,65		-339 035,65
					18 500,00		
					119 790,00		-119 790,00
					-24 000,00		24 000,00
					79 051,92		-79 051,92
					-139 397,74		139 397,74
					-448 600,17		448 600,17
					118 301,67		-118 301,67
					-1 200,00		1 200,00
	Manka a škody	547			-135 405,09		135 405,09
					88 345,97		-88 345,97
	Ostatní náklady z činnosti	549			135 000,00		-135 000,00
					-11 434,50		
	Odpisy dlouhodobého majetku	551			-107 933,00		
					286 175,00		-286 175,00
	Prodaný dlouhodobý hmotný majetek	553			-448 522,00		448 522,00
	Tvorba a zúčtování opravných položek	556			26 178,00		-26 178,00
Ostatní výnosy z činnosti	649				113 029,00	113 029,00	
Stavby	021		18 000,00				
			119 999,05				
			25 159,50				
			18 029,00				
Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	022		760 536,27				
			-286 175,00				
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	042		-760 536,27				
			-416 999,05				
Oceňovací rozdíly při prvotním použití metody	406		-26 178,00				
Ostatní dlouhodobé závazky	459		-227 862 069,00				
Celkové nadhodnocení			1 463 710,32	227 888 247,00	4 343 284,90	0,00	2 068 618,49
Celkové podhodnocení			941 723,82	0,00	3 905 264,49	113 029,00	2 619 667,90
Celková výše účetních chyb			2 405 434,14	227 888 247,00	8 248 549,39	113 029,00	4 688 286,39
Konečný vliv			-521 986,50	-227 888 247,00	-438 020,41	113 029,00	551 049,41

Rok	Název položky	Účet	Rozvaha		Výkaz zisku a ztráty		Výsledek hospodaření
			Aktiva	Pasiva	Náklady	Výnosy	
2014 (stav ke dni 30. 6. 2014)	Opravy a udržování	511			-140 396,28		140 396,28
	Cestovné	512			-339 035,65		339 035,65
	Ostatní služby	518			-119 790,00		119 790,00
					-118 301,67		118 301,67
	Ostatní výnosy z činnosti	649				-113 029,00	-113 029,00
	Stavby	021	18 000,00				
	Celkové nadhodnocení		0,00	0,00	717 523,60	113 029,00	113 029,00
	Celkové podhodnocení		18 000,00	0,00	0,00	0,00	717 523,60
	Celková výše účetních chyb		18 000,00	0,00	717 523,60	113 029,00	830 552,60
	Konečný vliv		18 000,00	0,00	-717 523,60	-113 029,00	604 494,60

Zdroj: hlavní knihy za roky 2010, 2011, 2012, 2013 a 2014, faktury, smlouvy.